

ಲಲಿತ ಮಂಟಪ

ಕಥಕಲಿಯ ದಂತಕಥೆಯಿಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾದ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದ ಗೋಪಿ ಆಶಾನೆ ಶಾಸ್ತೀಯ ಕಲಾ ಪರಂಪರೆಯ ಕ್ಯಾಡಿವಿಗೆಯಂತೆ ಬೆಳಕು ತೋರುವವರು. ಅವರ ಪ್ರಾಣ ಹೆಸರು ವಡಕ್ಕೆ ಮನಾಲತೆ ಗೋಪಿಂದನೇ ನಾಯರ್. ಪಾಲಕ್ಕಾಡೊನ ಕೋತೆರಿ ಅವರ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ಶ್ರೀಶೂರ್ನಾ ವಜ್ಞತ್ವೋಳ್ಳಾ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಕಥಕಲಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ 'ಕಲಾಮಂಡಲಂ'ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಸೇರಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ದುಡಿದು, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದವರು. ಬಡತನ, ಕರಿಣ ಪರಿಶ್ರಮದ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಸ ಅವಕಾಶಗಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲಿನ್ನು ದಾಟಕೊಂಡು ಬೆಳೆದ ಅವರ ವೃತ್ತಿತ್ವ ಸಾಧನಯ ಹಂಬಲವ್ಯಾಖ್ಯಾವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾಡರಿ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರಿಗೆ ಪದ್ಮ್ರೀ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಕಲಾಪ್ರೇಮಿಗಳು ಅವರನ್ನು 'ಆಶಾನೆ' (ಗುರುವಯ್ದ) ಎಂದು ಕರೆದು ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳನ್ನು ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ರಂಗದ ಮೇಲೆ 'ಪಚ್ಚೆವೇಗಗಳ ದೋರೆ'ಯಿಂದು ಮೇರೆದ ಅವರು ಶ್ರೀಶೂರ್ನಾ ನಗರದ ಬಳಿಯ ಮುಂಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಸರಳ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೊಡನೆ 'ಲಲಿತ ಮಂಟಪ' ಸರಣಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಿದ 'ಮುಯೂರ್' ಮಾತುಕೆಯ ಸಾರಾಂಶ ಇಲ್ಲಿದೆ.

◆ ಶಾಸ್ತೀಯ ಕಲಾಪ್ರಕಾರವಾದ ಕಥಕಲಿ ಎಂಬ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಸನೀರು ಹರಿಯಲು ಕಾರಣರಾದವರು ನೀವು. ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತೀರಿಸುತ್ತೆ, ಹೋಸತನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ?

ನಮ್ಮುದು 'ಕಲ್ಲುವಳಿ' ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಯಕ್ಕಾನದಲ್ಲಿ ತೆಂಪು, ಬಡಗು ಶೈಲಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೆ ಕಥಕಲಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕನ್ (ಕಪ್ಪಿಂಗಾಡನ್), ವಡಕ್ಕನ್ (ಕಲ್ಲಡಿಕೊಂಡನ್) ಪರಂಪರೆಗಳು ಇವೆ. ವಡಕ್ಕನ್ (ಬಡಗು) ಪದ್ಧತಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ, ಅಚರಣಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರೆ, ತಕ್ಕನ್ (ತೆಂಪು) ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಥಾವಸ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡಗು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷಿಪ್ರಕರವಾದದ್ದು; ವಿಹಿತಾಚರಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಹೊರಗೆ ಬರುವುದು ಅಮ್ಲಾಂದು

ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದರೆ, ತೆಂಪು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕಲಾವಿದನಾಗುವುದು ಸರಳ. ಈ ವರದು ವಿಭಿನ್ನ ಪರಂಪರೆಗಳ ಉತ್ತಮ ವೆಲ್ಲಾಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು, ಹೋಸದೊಂದು ಶೈಲಿಯನ್ನು ರೂಪೀಸಿದವರು, ಖ್ಯಾತ ಕಥಕಲಿ ಭಾಷ್ಯಗಾರ, ಪಟ್ಟಕ್ಕಾಮ್ಲೇಡಿ ರಾವುಣಿ ಮೆನನ್ನೇ. ಇವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಕಲಾಮಂಡಲಂ ಪದ್ಮನಾಭನ್ ನಾಯರ್ ಮತ್ತು ಕಲಾಮಂಡಲಂ ರಾಮನ್ ಕುಟ್ಟಿ ನಾಯರ್ ಈ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದರು. ಈ ಶೈಲಿಯ ಹೆಸರೇ ಕಲ್ಲುವಳಿ. 'ಕಲಾಮಂಡಲ' ಸಾಫ್ತಪನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಶೈಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನ್ವತ್ವ ಲಭಿಸಿತು. ಕಥಕಲಿಯನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಧತಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪದ್ಮನಾಭನ್ ನಾಯರ್ ಹಾಗೂ ರಾಮನ್ ಕುಟ್ಟಿ ನಾಯರ್ ಅವರುಗಳ ನೆನ್ನೆನ್ನ ಶಿಪ್ನಾದರ್ಶಿಂದ ನನಗೆ ಆ ಪದ್ಧತಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಲಿದು ಬಂತೇನೋ. ನನಗೆ ನಾಟ್ಯಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಲೋಕಧರ್ಮಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಷ್ಟರಬೇಕು ಎಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯೊಂದು ಸದಾ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಟ್ಯಧರ್ಮಯ ಬಿಗುವನ್ನು ಸದಿಲಿಸದೇ, ಲೋಕಧರ್ಮಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕಲೆಯು ಸಮಕಾಲೀನ ರಸಿಕವರವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ. ಪರಂಪರೆಯ ಘನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೀಳಿದಂತೆ ಅಧಿನಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಿ, ವಾಚಿಕಾಧಿನಯವನ್ನು ಅಂಗಿಕಾ ಭಿನ್ಯಾಸವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕನ ಮನ ಗಲ್ಲುವ ರೀತಿಯಿದು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಸೆಳಿಯಲು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಾವಿದ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದುವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಕಲೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರ್ಶಿಂದ, ಕಥಕಲಿ ಎಂಬ ತೀರಾ ಕಟ್ಟಿನಿಷ್ಟನ್ ಶಾಸ್ತೀಯ ಕಲೆಯನ್ನು ತುಸ್ವವೇ ಅಧಿನಿಸಿಗೊಳಿಸಿ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಕಥಕಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕರೆತರಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಗುರುವಾಯೂರಪ್ಪನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಒಳೆಯ ಪ್ರೇರಣೆ ಸಿಕ್ಕಿತು.

◆ ನಿಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ಹೆಗಿತ್ತು?

ಎಲ್ಲರ ಬಳಿಯೂ ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪುಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ